

ՄԻ ՃՄՈՒԱՅԸ ՀԱՎԱՏԻՍ

)(1869)(

ՀՈՒՄԷՐՈ 274

۱۲۸۷

ግብርናዊ ሥራ ፲፭

Մէջմուտ իւր թուղթամէ
Սէնէլիյի 10 պէյազ Մէջիտ
Գլխի առաջին Կ

ԲԱԶԱՐ ԷՐԹԷՄԻ
ՆԻՍԱՆ 14

Ի. շ այլը 21/ պէտք ՄՅ Զիւ
Գիր աղբւ 1
Տանէոհ ԶՈ Գեղիւ ԶՈ Ժառայ

ԱՄԽԻ. 26 ԱՊՐԵԼ

Երևան
 Երևան Երևան

ԵԶՐԷՆ

രക്തപ്രവാഹം

Լօնտրա
Բարիս
Մարտիկա
Վ իէննա

9. 5. 41. 0

47³⁵ 48

48 1

ԳՐԱԴՈՒԿԱՐ ՔԵՍԻՔ

ԱՍԻԹԱՆԷ 14 ՆՈՍԱՆ

Իւորիւ 24 Ապրիլ	43-25
Պարանոթ	43-10
Լճնորոս . գոնոլիտէ	42-5/8-6/8
Պարանոթ	42-6/8-7/8
Իսթիլիբազ	332
Պարանոթ	336
Պոմանյը պոնոսու	
Ֆրանսերզ ֆոնտոսու 0/0 3	74-17 1/2
Պարանոթ	74-35
Իթալիան	55-85
Պարանոթ	56-10
Վնկիլիզ գոնոլիտէ	93-1/4
Պարանոթ	93-1/4
Վիէննա զամպիոսու	122-

የዕቅድ ሥልጣን ለሰጠው

Feb 22 1904

Տէմիր եօղ մատտէսի իջիւն պիր
 րազ վազքթառն ւզէրու Բարիտոն
 սլուշունան, Պէշիքազ վիրքէլաոր րէ-
 խի միւսիւ Զրէր Օրպան, եարոն-
 քի ճուճաա իրթէսի կիւնիւ մէմէ-
 քէթի ճանիպինէ հարէքէթ իսէճէք
 տիր :

Պրանոս իլէ Պէլճիգոս պէյնինտէ
մուամէլաթ միւշքիւլ պիր հալ քէսպ
իթմէքտէ աիր :

— Գուպա ճէգիրէսի ինթլիպը
կիւն պէ կիւն ինդըրազ պուլմապաս
տըր :

ዘጠቅቀው 23 ሠዕቅ፤

Խուռնուստան վարիտ օլան իաւ
պէրլէր, Վրանսանըն մաթդուպտթը
նը իճրա իթմէք իշիւն, Խուռնուս
պէյինին Թուռնուսա իտխալ օլուհան
էմվալին իւզէրինէ եիւզտէ օն վէրկի
վազ իթմէյէ նիշէթի օլտուղունու
պէյան իտէրլէր :

ጥቅምት 23 - ጥቅምት

Բաւսիա տէվէթի նէզտինտէ Լու-
Էան սէֆիրի Գօնթ Սէթադսա , պիր

դաչ կիւն զարթնտա խառթալանըպ,
տիւնքիւ կիւն վէճաթ իթտի :

ጊዜው 23 ምዕተ

Գարատաղ Գլենիազը բրէնո Նիգո-
լա , Սրբայ Գլենի բրէնո Սիւան Օպ-
րէնօզիչէ Լէտէբանտանս նշաններն
պիրինճի ընթացքինի կէօնտերմիշ
օշնազլէ , մէճիթ ազասընտան միւ-
սիւ Գրիսթիշ մեզպուր նշանը
պու կիւն միւշարիլէյ բրէնո Սիւե-
յէ թագաթիմ իթաթի :

፲ ስኞት 23 ማገዝ

Սէպուսին գամարստը , Իրլանտա
Իրոթէսթան քիիսէսինին Ֆէսիսինէ
տայիր գանոււնուն 14 տէն 18 ինճի
գէնտինէտէք գապուլ իթտի : Սու
խալիֆէթ կիրուհի Թարաֆընտան
զլան ճէմի Թէքլիֆլէր ԷքսէրիէթԹը
ճէսիմէ իլէ րէատ օլունտուլար :

Ի զորովարդ քամարնստը, Լնկիգան
բիլիսէսի բիագդոսլարը ատէթիին
արթըրըմարնստ տայի օյան գանուէն
լսդիահաթնր րէտտ իթուի :

Գօնթ Ֆինկալ 78 եաշընտա օյա
րադ վէ ֆաթ իթոի վէ եէրինէ 1819
տա Նապօլիտէ աօղմուշ օյան օղլու
թրա Քիլին կէտոի :

— Տիւն արիւշամ մէսոսնին գաւ
մարաւորնոտ շինտիստան միւսթէշա
րը միւսիւ Կրանթ Տըֆ, Սըր Ճօն
Կրէյէ ճէփապէն տէտի քի, Բանկուռն
իլէ Դարպի Չինումաշին պէնինսե
օյան թէլէկրաֆ խաթթը վազ իթմէյի
հիւքիւմէթ թէքրարէն էօհտէսինէ
ալապիլէճէյինի մէմուլ իտէր, ան
ճադ Գօնթ տ' Լըժիլ պուռնուն իւ
զէրինէ ըսրար իթմէյէճէք տիր, էյէր
Շինտիսթան հիւքիւմէթի պու խու
սուսուն բօլիթիգաճա մախսութիյէ
թէ վէսիլէ օլաճաղընը վէսվէսէ իտէր
իսէ :

ጥብቃጥ 23 ሠንጠረዥ

Տէսմէն իլան օղունառու քի ,

քեանֆֆէյի Թիւրքիսթան սերտարլէ-
քի և Պոլսուսան էմիրի տախի պիւ-
լիքան օլարագ, Լֆղանիսթան էմիրի
Շիրի Լիւնէ իթաաթ իթմէյէ վատ
էլէմիշլէր, վէ էմիրի սապրգ Լիմ-
խանըն մախտուսու Իշագ խոն Օք-
սիւս նէհրինին էօթէ Թարաֆընա
կէչիպ ֆիրար իթմիշ տիր : Շիրի
Լիւի ֆէվզ էլ ղայէ Թէշէքքիււր Խ-
տէրէք վէ պու վուգուսթլարտան
տախի ղայէթ մէմնուհն օլուր պուհ-
լար միւճէրրէտ Իւմպալլահտա վագի
օլան միւլագաթընըն սէմէրէսի առտ
իտէրէք, Լֆղանիսթանա ավուէթ
իթմէք իշիւն Եօլա չըգտը : Խիպէր
գապիլէսինին ճէմի սէրկէրաէլէրի
Խնուպրուտտան էօթէյէ միւշարիլէյի
էմիրէ րիֆագաթ իթտիլէր :

Ի Օհարա 23. ապրիլ

Ուրախ Պաշտօնաւ տեմիր եօղարը
իչիւն բրէնա Սթիրպէյ մարիֆէթիպէ
գարաւլաշտորրլան 1.500.000 սթեր-
լին լիրա իսթիգրազըն հիսսէլէրի 71 Յ/4
է սաթըլմադա պաշլատը:

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՄԻԻԹԵՆԵՎԻՅԵ

Տէվէթը Ալիէ նէզտինտէ Լու-
նանս սէֆիրի նասպ ոլունմուշ օրան
միւսիւ Տիգօ Բանկապէ, Ճումասա էր-
թէսի կիւնիւ Ֆրանսարդ Մէսաժըրի
էմբէրիալ գումբանիասը վարօրու Է-
լէ Աթինատան մուվասըլէթ Իթմիշ
տիր :

— Բարիստէն վարիտ օլան պիր
մէկթուպտա շու վէճէ իէ գրամթ^Բ
օլունուր :

Իօջիլու է վի ()սմանը տեյունաթը-
նը պիրլէշտիրմէյէ տէվամ իթմէքտէ
տիր, Էանի ()սմանը մալլէսինի ըս-
լահ իտիւպ, տէվէթը Լլլեննին
66.000.000 լիբա տեյունաթընը պիր
ճինս տէյնէ թահվիլ իթմէյէ միւթ,
հիւթ օյուր, շու, շարթ իլէ բի,

տէնէյէ գատար () սմանը տէվէթի պաշգա խթիգրադ իթմէսին :

— Ճու մաա կիւնիւ Պէպէքտէ Սատրապամ Մարի բաշանըն բիասէթի թահթընտա լթէճէմիւ իտէն գոմիւսիսն , Պուլիար միլէթի քիլիսէսինէ տայիր մուարաղայը թէսվիէ իթմիշ պիթիրմիշ տիր տէնիր : Կէրէք Տուժլար վէ կէրէք Պուլիարլար թէրաթէյն պիր պիրէթին բայէթէն պաղլ խուսուլարտա ըսլար իթմէյիպ , թէրաթէյնին իռօշնու տիլէթինի միւճիպ օլաճադ սիւրէթսէ պու միւշքի մուարաղա հալլ օրուսմուշ տղէր :

— Տէնիր քի Եղիգիւն իսկէլէսին տէն պաշլայարադ Վարաթէյ քէօք բիւսիւնէտէք օլան մահալտէ միւճէտտէտէն ճէսիմ պիր կէօմրիւք մահալի եաթըլըդ , Բսիթանէտէ վագի օլան հէպ կէօմրիւքէր օրալա նագլ ղիլճագլար տղէր :

— Սէշնուր Չէրքէս սէրտարը Ելիս Ծամիլ , պիր վագըթտան պէլլա Քիէվտէ իգամէթ իթմէքտէ օլալ . պու տէֆա Տուսիա տէվէթիլէն բախտաթը իլէ Հիճաղա ալ տէթ իտէճէք օլտուղունտան , եադընտա Ելիսը մուճայիլէյն վէ ֆա միլէտար Բսիթանէյէ կէլիպ անաէն Հիճաղա միւթէրահի օլաճագլար տղէր :

— Օաթը Դահանէնին Բլէմ տադընտա ինչա իթմիրտիլի գատըր Հիւմայուսլէրի բէսիտէյի խթիմ օլուպ , եադընտա տէօշէտիլէճէք տիր : Բէլլալիք միւճէտտէտէն ինչա օլուսմուշ օլան Չըրաղան սէրայընըն տէօշէտիլէ մէսինէ տալիս մուպաշըրէթ օլուսուպ գաթըր Դահանէնին եալընըդ եաթմագ օտաոր տայրէնի իչիւն 700 ղմէթրօ միգատար սըրմալը գուճաշ պիր Նէմէթ թիւճճարընտ սըրարըր վէրիլմիշ տիր տէնիր :

— Պուստան ադտէմ Լըքսէրճի օլլու մարիթէթի իլէ տէրայըր Հիւմալլալէ վէրիլմիշ օլան պաղլ միւճէվ թէրաթէյն օլլու իլիւն 83,000 ղմ բա միւթըլուպ օլլա իլիւն , վէ պաշ մուպէյնճի ճէմիլ պէլլա օլուսլարադ 41,000 լիւրատան օլլատէ գըլմէթի օլլատագլարըն պէլլան իթմիշ օլլուսլարտան ճիմաթէտէք պու իշ թէտաիլլուտէ գալընը օլլուպ , պու տէֆա պու խուսուսուսն թէսվիէսի թրիսթարի եֆէնտի , միւսիւ Օղլուֆա վէ միւսիւ Սթէֆանիլի նաման ղէվթըր միւթէյնթէտէն միւրիլթթէպ պիր գոմիսիսնա հէվէթ օլլուսուղու , Իէֆանթ Հէրմիլ ղագլթաւընտա մու հաթրէր տիր :

— Բսիթանէթուսիս սէֆիրի ճէնէրալ Իլիլմիթի ֆիլճէնտալլէրիսին Բասպալէա կէթէսիլ Բէթրալլուրիլ

ալտէթ իտէճէյի ճիհէթի իլ , սալը ախշամը վիւքէլայը ֆախսամ հազրալ թըլա տուէլը հէնէպիլէ սէֆիրիլի . նէ միւքէմիլէ պիր ղիյաթէթ թէր թիպ խլէմիշ տիր :

• • • Խըմբագիր

Ուրախութեամբ կարդացի խառ գիւղի Երթանապատիւ Տէր Երեմիա Վահանային ազգարարութիւնը առ Եղգայինս ուղղելու իրենց Օրացույցին սխալմունքը : Պէտք է ըսել անկեղծաբար թէ չէր կրնար այս յարգոյ Վահանային ասիլէ մեծ և գովելի ծառայութիւն մը ընել իր ազգին . որովհետեւ կուզէ պատառել այն տգիտութեան թանձր քօղը՝ որ քանի մը դարէ ի վեր արեւելեան ազգաց աչքին վրայ :

Հոսմեական եկեղեցւոյ միացեալ հայերը՝ շատոնց կը փախտէին ու կը փախտէին վէրցունել ազգին վրայէն այս տգիտութեան արտօր , մանաւանդ նկատմամբ իւրօրոյցը որոնց հետ ազգերնիր շատ կերպով քառամական յարաբերութիւն ունենալէն ետք , դեռ յամուեալ միջոցեր ենք այս խառնիւն մէջ . բաց իրենց սահաւաթիւ ըլլալով քան զվիւս մեծ մասը , չոքեցին մեկ նոր քաղաքական բաժանմունք մալ պատճառել զազգին մէջ , որով բարորակ ճշգրտորէ կէլէ խեղճ հայութիւնը , անոր համար միշտ հիմայ զս ըրած են իրենց այս ուղիւ ճանաչմունքը ազգին միաբանութեանը :

Իայց հիմայ որ այս արժանապաւտիւ ու ազգատէր Վահանայն պիտան մը ելաւ ուսումնական դաշտին մէջ , մեզի ալ հարկ է որ իրեն ամէն փութով աջակից ըլլանք , ու աս ծգտալար անաշարհութիւնը ի գործ դընենք : Աւտի մանաւանդ կեցողով կը յորդորենք ազգերնիր , մանաւանդ եկեղեցական մասը , որ փութան թաւան այս մեծ և կարեւոր խնդրոյն կատարմանը , և յորդորեն հալկեղով աշխարհականաց մէջ գանթըղ նախապաշարհակները , ցուցունելով անոնց որ մեզ սխալմունքը յանցաւ որ զմեզ սահմանադրութեանց իկիպ ուրբ ժողովրին , որ վճռեց անոնց զաւրր Յարութիւնը Լրէից պապէրին շարթուն մօտ կիրակին , և արեւելայրս միշտ հինգ շաբաթ երբ մն խառ կը մնանք , ինչպէս բաւ կը ճանչնան այս անախտութեան պատճառը Տօմարա գէաները . Դստն զի հին տօմարին հաշուին նոյնիւ 12 օր ու շաբաթ շարնանային գիշերահալմարը կամ հատարահալմար , յաջորդ լրման լրմանին պէտք կըլլայ անոնց Օտաիլի . ո՞րով իրական գիշերահալմար անարի լրմանին 5 շաբաթ ետեւ կը մնայ . Եւհա

այս է պատճառը անմիաբանութեան հին և նոր Տօմարին :

Հիմայ ասոր մի միայն աս ճարր կըլլայ միանալու հինը նորին հետ , երբ որ 1870 ին փետրվար ամիսը որ 28 օր է , 16 օր ընելով մեկէն լրմանցունել ու մարտ ամիսը սկսիլ : Իրաւասոր ընդգիծութիւն ընողներ պիտի ըլլան ըսելով՝ եթէ արեւելք գտնուող Հոռոմները չեն փոխել մեկը ի մէկն պիտի փոխենք ու միաբանիկ իրենց հետ քաղաքականօրէն տօնէրուն պատճառաւ : Եւսոր պատմախոյն կուտանք , որ թէ մեկը համարէն Հօյքս միասին փոխելը , կրնանք Եւրոպացւոց հետ մեկտեղ աւելի մեծ ժողովուրդ մը քան զՀայեր , և որովհետեւ ուրիշ կայսուսն չունենք Հոռոմներէն , հաւանական է որ գուցէ անոնց պէ և թէրեւս Բուսին ալ ըլլանք բաբի օրինակ ուղղելու այս պիտի յայտնի սխալներ մը , բւ իբր քրիստոնէայ եղբայր գտնէ ի միասին մեկ օր տօնէր գիտաւոր Տէրուսա կաթ տօնէրը , ու վէրջայ մեր վրայէն այլանկրօնից գայթակղուիլ :

Երբէն Եւրոստանի և սերիշ Հայաստանի քաղաքաց մէջ , ո՞ր միացեալ Հայերը շատցած են , փոխած են հին Տօմարը , ու ամենեւին չփոխու թեան պատճառ մը եղած չէ , ուստի թէ նր հոս ալ ի փօրի ազգերնիր միաբանութեան ըլլայ ինչպէս վերը ըսինք՝ փետրվար ամիսը միայն 16 օր վերաթելով , ամենեւին չփոխութեան պատճառ մը չըլլար , ալ երբ որ ի փօրի փոխուիլ հարկաւ բազմ Հայաստանն ալ փոխած կըլլայ , մանաւանդ որ հիմայ Բ . Բուսիլը հրամանադրներուն շտաբ որ Եւրոպացւոց հետ ալ միաբանութեան ունին նոր Տօմարի թուականով , կամ հինը և նորը մեկտեղ կը նշանակէ : Դենելք թէ Ուստանի մէջ գտնուող Հայերը չփոխեցին , պէտք չէ հազ ընել , ազգին մեծացոյն մասը Օմանեան պետութեան տակն է , անոնք որ միաբանին , քիչ քիչ մեկնեցնեց ալ կողմէ : Բնութեան տարի տաւաթ այս խնդիրը յա զուեցու ազգին մէջ բաց պիտի ալ պատմականները արգելք եղան , այս անգամ շատ յուսալի է յաջողութիւնը , որովհետեւ ազգերնիր լուսաւորում է քան ըրթաւտուն տարի առ ալ , Եւհա ուսմանկանց թիւը՝ ժամանակակից աւելի ճիշդ միայն միայն որ ազգը յարգէ ի Կանադային իրաւոր բանեղով , ու աս մեկան և գիտական անձերն մեկ յանձնաժողով մը իրողութ , և յակձն անոնց գործադրութիւնը , որ թէ յաջող Տէրամը ինչպէս կը յուսանք , այն ժամանակը յարգոյ Տ . Երեմիան ալ իրաւամբ կրնայ պարծիլ իր նախաշուիլ յորդորանայր :

Ուլարաւէ Հայր